

PATIENTSÄKER FÖRFLYTTNING

Lekebergs kommun

KONTAKT ARBETSTERAPEUT

TELEFON:
0585-48783

VI FINNS INOM ALLA VERKSAMHETER:

Primärvård
Hemtjänst
Särskilt boende (Linden och
Oxelgården)
Dagrehab och hemrehab
Korttidsavdelningar
LSS och gruppboende (Kastanjen,
Hasselbacken och daglig verksamhet)

TILL DIG SOM ÄR NY I VÅRDEN

Denna folder är särskilt för dig som är ny i vården. Den ger en kortfattad introduktion om risker kring hjälpmedel och förflyttningar. Att förflytta en patient utan kännedom om personen kan innebära risk för skada – både för dig och för patienten. Varje patient har egna hjälpmedel som är personligt utprovade och du behöver förbereda dig inför varje ny patient. Tänk på följande:

- Ta reda på hur förflyttning ska göras för varje patient
- Ta del av patientens genomförandeplan
- Ta reda på hur många personal som behövs i förflyttningen
- Ta hjälp av kollegor som är vana i verksamheten
- Ta del av informationsfilmer och länkar
- Kontakta arbetsterapeut vid problem med förflyttning och hjälpmedel.

Hygien: Alla ska följa riktlinjer om basal hygien, se länk. Glöm dock inte hjälpmedlen! Om hjälpmedel flyttas mellan olika patienter på en avdelning, t.ex. en lyft, måste hjälpmedlet rengöras innan det flyttas över till nästa patient.

HJÄLPMEDEL OCH FÖRFLYTTNINGAR

Även om patienten kan stå och gå, så kan benen vara svaga och hjälpmedel och tillsyn kan behövas. T.ex. så är **rollator** vanligt. Ta reda på om patienten kan gå själv eller om du ska följa med som stöd. Bromsa rollatorn när patienten sätter sig/reser sig. Du kan behöva ha andra hjälpmedel nära om patienten är svag i benen, t.ex. en rullstol.

Rullstolar är individuellt utprovade till varje patient. Bromsa alltid rullstolen när patienten ska sätta sig/resa sig. Ta alltid bort fotplattor vid överflyttning så att patienten inte snubblar på dom eller ställer sig på dom vid uppresning (risk att rullstolen välter). Kontrollera att rullstolens tippskydd är nerfällda.

En **överflyttningsplattform** (t.ex. Return), används till patienter som har svårt att gå, men som har tillräcklig benstyrka att stå. Arbetsterapeut bedömer om det behövs 1 eller 2 personal vid förflyttning. Se utprovningsprotokoll hos patienten för vägledning. Gör så här:

- 1) Personal förbereder hjälpmedel som behövs ex. rullstol eller hygienstol.
- 2) Personal bromsar plattformen, ställer ena foten på plattan och håller i handtaget för stabilitet. Patienten tar tag i handtaget och reser sig upp.
- 3) Personal kontrollerar att patienten står stadigt och upprätt. Bromsar lösgörs och patienten förflyttas. Rulla så kort sträcka som möjligt och släpp inte plattformen under förflyttningen.
- 4) Innan patienten sätter sig, bromsa plattformen, sätt foten på plattan och håll i handtaget.

<https://youtu.be/KZXI8PARGGc>

Hygienstol på hjul används för att enkelt komma till toalett och dusch. Hjulen ska bromsas vid toalettbesök och dusch. En svag patient har ofta en hygienstol som går att luta bakåt. Det är för att patienten ska orka sitta kvar och inte glida ur stolen när tvål och vatten gör den halkig. Innan patienten sätter sig – prova det blå handtaget som lutar stolen bakåt. Du behöver hålla emot tippningen och göra den långsamt för att inte patienten ska bli rädd eller tappa balansen i sittande.

Användning av lyft och lyftsele. All förflyttning med lyft och lyftsele kräver två personal. Den ena personalen hanterar lyften och den andra personalen ansvarar för patienten och hjälpmedlet, t.ex. rullstolen.

Varje patient har en egen lyftsele med ett tillhörande protokoll. Om selen sätts på fel, riskerar patienten att glida ur selen och falla i golvet. Titta på utprovningsprotokollet för att se hur lyftselen ska placeras. Dom flesta lyftselar placeras från svanskotan och upp över ryggen. Vissa lyftselar placeras högre eftersom de används vid t.ex. toalettbesök. Dessa selar har en ökad risk för urglidning. Läs utprovningsprotokollet, så får du den information du behöver.

Jobba säkert under lyftet

- 1) Sätt på patientens sele.
- 2) Förbered/ta fram de hjälpmedel som behövs (t.ex. rullstol eller hygienstol på hjul). Ställ hjälpmedlen så att de är lätta att nå.
- 3) Lyft upp patienten och gör ett kontrollstopp innan lyften flyttas. Kontrollera så att patienten sitter bra i lyftselen och inte glider.
- 4) Lyft aldrig högre eller längre än vad som är nödvändigt.

<https://www.youtube.com/watch?v=y8sWi2tQ12U>

<https://www.youtube.com/watch?v=VZ8a4yOSdVE>

Lägesändringar är en viktig åtgärd för att undvika smärta och trycksår. Personal behöver hjälpa svaga och sjuka patienter med enkla lägesändringar. Känsliga punkter på kroppen vid sängliggande är främst hälar, bäcken och skuldror.

Om patienten har en vårdssäng, variera sängens läge så att trycket mot kroppen förändras och möjliggör blodcirkulation. Om patienten har en privat säng, gör lägesändringar med hjälp av kuddar. När patienten ligger högt med överkroppen är det bra att böja i knäna eller lägga något under knäna. Arbetsterapeuter kan ordna tryckavlastande madrass. Kontakta sköterska kring trycksår.

INFO/FILMER: Se länkar för instruktionsfilmer, för mer utförliga rutiner se intranät socialförvaltningen/verksamhetsområdet/hälso- och sjukvård